A°. 1829. N°. 142.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 28 November.

FRANKFORT, den 21sten November.

Brieven uit Konstantinopel, van den 30sten October, behelzen het volgende: » Gisteren is alhier de tijding ontvangen, dat de uitwisseling der ratificatien van den vrede den 27sten te Adrianopel plaats gehad heeft. Ook zijn alle punten vervuld, welke de ontruiming van Adrianopel door de Russische troepen moesten voorafgaan. Dezelve zullen dus waarschijnlijk deze stad binnen weinig dagen verlaten, met uitzondering van een regement infanterie, hetwelk om de achterblijvende zieken en gekwetsten, wier getal men op 5000 begroot, voorseerst nog daar zal blijven. *Mustafa*, pacha van Scutari, heeft van den Sultan aanschrijving ontvangen, om, na het vertrek der Russische troepen van Adrianopel en Kirkilissa, van deze steden bezit te nemen. Men beweert, dat de Sultan den opperbevelhebber, graaf *Diebitsch*, door den Pruissischen gezant heeft laten verzoeken, vóór zijn vertrek een proclamatie te doen, waarbij de Muzelmannen tot gehoorzaamheid aan hunne overheid en eerbied voor de heilige wetten zouden vermaand worden; doch dat de graaf dit van de hand gewezen heeft, uit hoofde hij oordeelde, dat zoodanige maatregel eer eene nadeelige dan gunstige uitwerking voor het gezag van den Grooten Heer zoude hebben. Het lijdt geen twijfel, dat de Muzelmannen door de tegenwoordigheid der Russen de waarde hebben leeren kennen van eene geregelde krijgsmagt en van een bestuur, dat op regt en billijkheid gegrond is; en de vrees is niet ongegrond, dat, wanneer na het vertrek der Russen, de vroegere teugellooze willekeur wederkeert, er ernstige onlusten zullen ontstaan, welke misschien niet dan met den ondergang van het Turksche rijk zullen eindigen.

— Volgens berigten uit Odessa, van den 6den dezer, bevond zich de staatsraad *Butenieff* sedert eenige dagen voor die stad, aan boord van een koopvaardijschip. Men geeft hem den titel van Russische gezant bij de hooge Porte. Hij was voornemens zich over Burgas naar het hoofdkwartier te begeven; doch had wegens tegenwind nog niet kunnen vertrekken. In den morgen van den 6den is de graaf *van Pahlen*, een der vrede-onderhandelaars te Adrianopel, te Odessa aangekomen.

— Het dagblad van Smirna meldt, dat in het begin van September te Constantinopel een fregat, gebouwd te Marseille voor den onder-koning van Egypte, is gebouwd. De heer *Bresson*, een fransch zee-officier, die het fregat overgebragt heeft, is in dienst van den onder-Koning getreden. Deze heeft hem betuigd, dat hij de eerste christen is, die zulk een bewijs van vertrouwen ontvangen heeft.

BRUSSEL, den 24sten November.

Zondag avond l. l. is de diligence van Brussel op Leuven onder weg door twee personen aangevallen. Een hunner was reeds tegen het rijtuig opgeklommen; de conducteur zag hem, sprong van zijne plaats en gaf hem verscheidene slagen met eenen stok. De dief viel en de conducteur greep hem aan; maar de andere kwam zijnen makker te hulp, en al worstelende sleepten zij den conducteur in de sloot langs den weg. De diligence reed intusschen al voort, en de conducteur liet derhalve los, terwijl hij de casquet van een hunner medenam. Bij zijne komst te Leuven heeft hij terstond aangifte gedaan, en de marechaussee is dadelijk uitgereden, om de roovers op te sporen.

— Men vindt in eenige dagbladen aangeteekend, dat zich tegenwoordig in het gesticht der jezuiten te Freyburg, in Zwitserland, 41 kweekelingen uit de Nederlanden bevinden, en van de overige natien van Europa, Italie en Spanje uitgezonderd, slechts 63.

's GRAVENHAGE, den 25sten November.

In de vergadering van de Tweede Kamer der Staten Generaal van den 26sten October ll., heeft de heer *Fockema*, gelijk men weet, bedenkingen ingeleverd over het regelen en beheer van de ontvangsten en uitgaven, en verdere middelen betrekkelijk tot den financielen stand van dit rijk, en meer bijzonder over het amortisatie-sijndicaat. De heer *Fockema* heeft daarbij aangemerkt, dat hij met genoegen bespeurd heeft, dat de staatsrekeningen niet alleen meer duidelijkheid verkrijgen; maar dat er ook gegronde uitzigten bestaan, dat de dienst van 1827 en van vroegere jaren volkomen zal worden afgesloten, en dat dus de rekening van het dienstjaar 1828, zonder eenige vermenging met vroegere of latere diensten, de baten en lasten volgens de begrootingen van dat jaar zal openleggen. » Op die wijze, zegt de heer *Fockema*, zal men, van stap tot stap, op eene voorzigtige wijze komen tot die ware grondbeginselen en maatregelen van financieel beheer in eenen grondwettigen regeringsvorm, welke alleen eerbaar het best bevorderen en handhaven. Immers dan wordt de Vorst door de medewerkende bezorgdheid der volksvertegenwoordigers ondersteund, dan worden door deze vereenigde werking, berustende op kennis en ervaring, verbeteringen ingevoerd, zonder dat men door gevaarlijke proeven de schadelijke gevolgen van terugwerking behoeft te vreezen; dan zal het beheer eenen vasten gang houden naar eenvoudige en ware beginselen, en duidelijke uitkomsten hebben. Op die wijze zal men voorkomen, dat de schatkist ontijdig met zware rentebetalingen worde belast, gelijk, strijdig met art. 2 der wet van 31 December 1819, N°. 62, is geschied, en dat, strijdig met de wet, groote geldsommen worden opgenomen, welke een aantal jaren zonder bestemming in 's lands kas rusten. Op die wijze zal meerdere orde bevorderd worden, met orde ware zuinigheid plaats hebben. Op die wijze zullen algemeen vertrouwen, welvaart en geluk zich verbreiden.

Tot 1822 was er jaarlijks een te kort aan inkomsten. In Junij 1821 werd een nieuw belasting-stelsel aangenomen. Voor de ongenoegzame middelen van 1822 en vroegere jaren, werden de staatsschulden bij de wet van den 2den Augustus 1822 vermeerderd met 57½ millioen guldens werkelijke schuld, welke opgeleverd heeft een kapitaal van *f* 27,896,228-19. Het ware staatkundige beginsel werkte alzoo voort, om de schulden, door het tegenwoordige geslacht opgelegd, niet op de nageslachten over te brengen, en daardoor de duurzaamheid van den staat niet te ondermijnen; maar hierdoor werden de beschikbare fondsen voor de toekomst bij voortduring kleiner, en de kwaal verergerde bij elke volgende begrooting.

Deze toestand deed onderscheidene plannen van tijdelijke verpachting van het kwaad ontwerpen, ten deele zonder werkelijk gevolg. Doch een groot gedeelte der domeinen werd, naar aanleiding van een artikel in de grondwet, aan den Koning afgestaan. Bij de raadpleging in de afdeelingen van de Tweede Kamer, werden gewigtige bedenkingen gemaakt over de schatting, den prijs der schatting en andere punten. Een aantal leden, verlangde de beslissing uit te stellen tot eene volgende zitting. Bij de openbare raadpleging en stemming wegens dat onderwerp, waren, volgens eene medegedeelde lijst, 50 leden vertrokken, en van de overgebleven 60 leden stemden 39 voor en 21 tegen den afstand.

Na een vroeger mislukt plan slaagde men in het doel, om afleidende middelen te beramen, ten einde voor de eerste oogenblikken mindere bezwaren te gevoelen. Het Sijndicaat der Nederlanden en de directie van de amortisatie-kas, werden vervangen door een amortisatie-sijndicaat, bij de wet van den 27sten December 1822, N°. 59. Deze wet stelde de fondsen van de beide eerstgemelde instellingen onder het beheer van het amortisatie-sijndicaat.

Het Amortisatie-Sijndicaat werd gemagtigd, om *in te wisselen* de geheele ingeschrevene uitgestelde schuld en de kansbiljetten, benevens de schuldbekentenissen van het Sijndicaat der Nederlanden. Van deze laatste schuldbekentenissen werd echter slechts voor eene som van *f* 839,650-46 verwisseld, en hiermede liep de magtiging van het Amortisatie-Sijndicaat ten einde. De overgeblevene schulden van het oude Sijndicaat bedroegen *f* 43,800,800. Het Amortisatie-Sijndicaat heeft verklaard, dat van die overgeblevene som tot fournissement in eene negotiatie van 80 millioen gulden is gebezigd:

Wegens de eerste series		*f* 3,023,100.00
» » tweede series		- 15,092,000.00
en verder tot den 30sten Junij 1824 is		
afgelost wegens de eerste series.	*f* 2 723,800.00	2,788,700.00
en . . . ; . . .	- 64 900.00	
wegens de tweede series . . .	- 21,521,000.00	22,297,000.00
en	- 776,000.00	
weder uitmakende het overschot		*f* 43,800,800.00

Door deze conversie en aflossing heeft het amortisatie-sijndicaat de wettelijke volmagt overschreden, en de geldleening van 80 millioen guldens, den 1sten Augustus 1825 onder bezwarende voorwaarden uitgeschreven, kan niet beschouwd worden als eene schuld ten laste van het rijk. Het zoude zeer gevaarlijk zijn, den Staat door zulke daden aan de schuldeischers van het amortisatie sijndicaat te verbinden. Zonder eene wet tot geldopneming, kan er geene rijks schuld worden opgelegd.

Door onderscheidene maatregelen werd aan de noodlottige ongenoegzaamheid der inkomsten tot hoeding der uitgaven een *schijnbaar* einde gemaakt. Het was niets meer dan eene *schijnbare* verligting, welke op verlies van 's lands domeinen en vermeerdering van schulden, zoude te staan komen.

Alzoo werden de nadeelen op eene kunstmatige wijze minder dadelijk gevoeld; door eenige oogenblikkelijke verligting werd de kortzigtigheid gestreeld, het overzigt van den financielen staat des Rijks verduisterd, en de staat der schulden, tot welker beoordeeling en overweging de wetgever door de grondwet jaarlijks wordt verpligt, onzeker. De opgaven door het amortisatie-sijndicaat onlangs gedaan, zijn niet in staat dit op te helderen. Wanneer men de zaken in derzelver ware gedaante niet ziet en kent, den voortgang der gebreken, en derzelver oorzaken niet leert, dan wordt het aanwenden van hulpmiddelen onzeker en gevaarlijk.

Niet lang na de schepping van het amortisatie-sijndicaat werd door het openen van geldleeningen, strijdig met de wet, het doel bereikt, om over groote geldsommen oppermagtig te beschikken. De 116 millioen in schuldbekentenissen, tot eene voorgeschrevene *inwisseling* bestemd, verkregen het aanwezen tot andere einden. Eene overdrevene geldleening op de domeinen werd tevens onder verschillende wijzigingen beproefd. De algemeene aandacht werd op de daden van het amortisatie-sijndicaat gevestigd. Op den 10den Mei 1824 werd eene wet aan de Staten Generaal voorgedragen, behelzende om, wegens vermindering van het getal ambtenaren, eene afloopende betaling van pensioenen en wachtgelden ten hoogste van *f* 900,000 vast te stellen, en tot dadelijke ontlasting der schatpligtigen deze somme ten laste van het amortisatie-sijndicaat te brengen.

Volgens den inhoud der wet zoude het amortisatie-sijndicaat zich belasten: 1°. Met de levering der fondsen voor die afloopende betalingen. 2°. Met het afstaan van het genot der renten voor het achterstallige, voorschieten der kosten van het vermunten ...

wet van den 27sten December 1822, No. 59, welke voor het geheel op 12 millioen guldens waren geraamd.

Hetzelve zou daarentegen: 1o. Genieten en behouden de sommen, welke gedurende zes jaren tot inkoop en vernietiging van kapitalen werkelijke schuld, in art. 4 opgenoemd, hadden behooren te zijn aangewend. 2o. Volgens art. 5, hebben de vrije beschikking over de hulpmiddelen, bij de art. 7 en 35 der wet van den 27sten December 1822 aan hetzelve toegekend; zoo dat het amortisatie sijndicaat die middelen zal kunnen bezigen tot *alle zoodanige einden, als hetzelve in 's Rijks belang, en in den geest van deszelfs instelling meest nuttig zal oordeelen*.

Veel is toen gesproken en aangevoerd, om zoodanige voordragten aanmerkelijk te doen voorkomen. Men gebruikte de tooverroede, dat het zonder bezwaar der schatpligtigen was. Het verminderen der opcenten, door de schulden te vermeerderen, is een gevaarlijk middel, hetwelk voor de eerste oogenblikken kan begoochelen: de wet werd in de Tweede Kamer aangenomen door 27 leden, terwijl 42 leden van een ander gevoelen waren. "Ik herinner mij, zegt de heer *Fockema*, een geestig gezegde van een der toenmalige leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarbij hij het amortisatie-sijndicaat, bij vergissing eerst sijndicaat d'engloutissement genoemd, vergeleek bij den goeden St. Nicolaas, welke de kinders door zijne geschenken verblijdt, en daarom hoog als kindervriend wordt geprezen; hij voegde er bij, maar de ouders moeten daarvan vervolgens de rekeningen betalen."

Den door de regering medegedeelden staat van het amortisatie-sijndicaat, acht de heer *Fockema* geheel onvoldoende om de uitkomsten en handelingen van dit sijndicaat te leeren kennen.

"Dit is alleen zeker, dat de schulden, gedurende het weldra eindigende tijdvak opgelegd, zeer groot zijn.

"Het overzigt en de naauwkeurige berekening daarvan echter was reeds moeijelijk, en de afwijking van wettelijke en grondwettige bepalingen maakt alles meer verward. Dit viel reeds vroeger in het oog, en de voordragt der tienjarige begrooting heeft den sluijer niet weggenomen.

"De renten der ingeschrevene schulden op het grootboek bedroegen, volgens de tienjarige begrooting van 1820, bij de invoering derzelve *f* 15,650,000, makende in kapitaal *f* 626,000,000. De schulden van het sijndicaat der Nederlanden waren daarvan afgezonderd en bekend: door de fondsen, tot aflossing bestemd, was de afloop ongeveer met 1830 geraamd.

"De voorgedragene begrooting voor 1830 enz. trok de renten der ingeschrevene schuld uit op *f* 19,500,000, makende in kapitaal 780 millioenen. In de ministeriele aanspraak ontvingen de Staten-Generaal alleen dit onderrigt: « De geheele nationale schuld, zoo als die tot dus verre vereffend en bekend is, bedraagt thans *f* 786,556,236.30½» — er werd bijgevoegd, » en de uitgestelde schuld *f* 1,203,933,521.61» — met de zonderlinge vereeniging en zamenstelling van die zoo zeer onderscheidene voorwerpen « te zamen alzoo *f* 1,990,489,648.91½»

"Er is, op gedane aanvrage eenige nadere opgave gedaan, doch dezelve is niet voldoende. De staat van het amortisatie-sijndicaat behoort volkomen opengelegd te worden. Noch de opgave van een naauwkeurig onderzoek door Zijne Excellentie den minister van financien, noch de versterkende verzekering van de permanente commissie uit het amortisatie-sijndicaat, « dat de stand van het amortisatie-sijndicaat volkomen goed » is, en zonder onvoorziene gebeurtenissen geene zorgen geeft, of opoffe-ringen van de schatkist vorderen zal,» kunnen, zegt de heer *Fockema*, de ware overtuiging geven. Integendeel verspreiden de *mogelijke zorgen en opofferingen* duisternis, en zijn geenszins bevredigende. Hoe kunnen opofferingen ten behoeve van het amortisatie-sijndicaat mogelijk zijn, indien hetzelve zich binnen de behoorlijke grenzen bepaalt?

"Wat mij aangaat, vervolgt hij, ik zoude schier op het amortisatie-sijndicaat toepassen, hetgeen Cato in den raad van Rome tegen Carthago aanvoerde. Waarschijnlijk zonde de uitkomst daarvan niet zoo veel nadeel voor dezen staat opleveren, als staatkundigen uit den val van Carthago voor Rome hebben berekend; want ik houde mij overtuigd, dat men door de handelingen, welke in de laatste tijden hebben plaats gehad, den staat in eenen steeds verachterden financielen stand ziet vervallen, niettegenstaande aanzienlijke lasten en bijdragen tot schuldvernietiging.

"Ik wil evenwel nog niet wanhopen. Ik wensch ook niet de vernietiging van het amortisatie-sijndicaat, de naam is zeer onverschillig: ik verlang slechts de duidelijke bepaling van deszelfs magt en vermogen binnen de grenzen, welke, mijns oordeels, de grondwet en het ware staatsbelang afteekenen. Ik wensch eene instelling meer eenvoudig, min kostbaar en werkzaam voor de duurzaamheid en het geluk van den staat.

Van den 27sten November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van gisteren, zijn een aantal van niet minder dan 24 verzoekschriften ingekomen, meest allen aanmerkingen inhoudende tegen de voorgedragene ontwerpen van wet nopens de bieren, den suiker, den azijn, het zout en het gemaal, voorts van twee pastoors uit de provincie Antwerpen, nieuwe grieven tegen het bestuur aanvoerende; een van *J. Boel*, te Dendermonde, die zegt *verleid te zijn, om eene petitie te teekenen, wegens ongegronde grieven*, en een van zekeren *C. Fusion*, die zich beklaagt over de magt, welke de burgerlijke over de geestelijke magt uitoefent, en die het houden van de registers van den burgerlijken stand aan de geestelijkheid wil hebben toevertrouwd.

Is ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van het ontwerp van wet *over het onderwijs*, in de aanspraak van den troon toegezegd. In deze boodschap wordt gezegd, dat de zamenstelling van de wet op het onderwijs aan vele moeijelijkheid is onderhevig geweest. Het was van den eenen kant noodzakelijk, alle misbruiken te weren, en de verschillende meeningen te onderzoeken, terwijl, aan de andere zijde, de regering niet uit het oog moest verliezen de zorg, haar bij de grondwet over het onderwijs opgedragen.

Aan de orde is de beraadslaging over het ontwerp van wet, houdende verdeeling van de hoofdsom der grondbelasting, tusschen de onderscheidene provincien, voor het jaar 1830.

Voor de wet hebben het woord gevoerd de heeren *de Moor* en *Repelaer van Molenaarsgraaf*.

Tegen, de heeren *Goelens*, *Angillis*, *van Sytzama*, *de Sasse*, *Surmont*, *G. G. Clifford*, *van Alphen* en *Fabry-Longrée*.

(Wij hopen in onze volgende Courant een nader verslag van deze zitting mede te deelen.)

GRONINGEN, den 27sten November.

Op heden werd hier met alle plegtigheid ingewijd het Monument, hetwelk, ter eere van *Henri Daniel Guijot*, den verdienstelijken stichter van het Doofstommen-Instituut te Groningen, op de beplante Ossemarkt ter dezer stede, door de Nederlandsche Natie is opgerigt, nadat alvorens, in de groote Leerzaal van het Instituut, het borstbeeld van den stichter, op last van Z. M. den Koning, door den ridder *Calloigne* van Brugge uit fraai marmer gebeiteld, was geplaatst naast dat van den abt *de l'Epée*. — Het Monument is gemaakt van wit Statuarisch marmer van de tweede kwaliteit, rustende op een grondstuk van blaauw graniet, ruim vijf el 73 duim hoog, en versierd met het borstbeeld van den stichter in eenen krans van *immortelles*, en met andere ornamenten, alle in brons en zeer fraai bewerkt. Op de voorzijde staat: aan *Henri Daniel Guijot*, en op de achterzijde: *Geboren den 25sten van Slagtmaand* 1737. *Overleden den 10den van Louwmaand* 1828.

Mengelwerk.

NEDERLANDSCHE INFANTERIE.

De reorganisatie der infanterie, bij Z. M. besluit van den ... ll. ingevoerd, heeft eenen aangenamen indruk bij dit wapen veroorzaakt; terwijl dezelve van eene zoo aanzienlijke bevordering vergezeld ging, dat het sedert tien jaren bestaande verschil, met de overige wapens, bijna geheel heeft opgehouden, en zelfs de vooruitzigten, voor het vervolg, verbeterd zijn; aangezien de verhouding tot bevordering thans nagenoeg voor de luitenants tot den rang van kapitein, als 1 tot 2, en voor de kapiteins tot die van hoofd-officier als 1 tot 3 staat; welke bij de vorige organisatie als 1 tot 2⅔ en als 1 tot 4½ was. Het getal der 1ste luitenants is even als bij de artillerie met dat der 2de luitenants gelijk gebragt; waardoor aan de jonge leden, op de militaire academie, het vooruitzigt gegeven wordt, om bij de infanterie, even zoo goed als bij de overige wapens, bevordering te kunnen bekomen; en men mag derhalve verwachten, dat de vooringenomenheid zal ophouden, welke men thans reeds op onze militaire scholen, ten aanzien der infanterie, bespeurde, en waaryan toch het grootste gedeelte altoos tot dit wapen zal moeten overgaan.

Door deze doelmatige verbeteringen is een zeker evenwigt met de overige wapens daargesteld, en evenwel zal deze organisatie nog eene aanmerkelijke bezuiniging opleveren; daar zich omtrent 740 officieren minder in active dienst zullen bevinden, niettegenstaande het wapen, ter vervanging der vier ontbonden regementen Zwitsers, met negen bataljons is vermeerderd geworden; men zou dus bijna kunnen vooronderstellen, dat deze organisatie de algemeene goedkeuring zal moeten verwerven, indien niet alle menschelijke inrigtingen hare zwakke zijden hadden, of ten minste voor eene zoodanige beschouwing vatbaar waren. — Wij willen de nasporing hiervan aan anderen overlaten, en ons bij de vermelding van een ... bepalen, dat ... gelegenheid meer bijzonder onze aandacht heeft getroffen.

Een aantal officieren, van onderscheiden rangen, zijn bij deze reorganisatie, hetzij op pensioen, hetzij op non-activiteit, gesteld geworden; de bedeeling was zonder twijfel, om zulks aan officieren te verleenen, die niet meer de noodige geschiktheid voor de active dienst bezaten, of op welker gedrag en geringen dienstijver gegronde aanmerkingen bestonden; het grootste gedeelte zal zich dan ook wel in het eene of andere geval bevinden; doch men heeft ook met leedwezen officieren verwijderd gezien, die de algemeene achting genoten, en aan welker bevordering niemand getwijfeld had, terwijl weer anderen hiermede begunstigd zijn, die men ten minste als ongeschikt voor eenen hoogeren rang beschouwde, en waarvan men zich reeds spoedig bij hunne nieuwe korpsen zal overtuigd hebben.

Men kan nagaan, hoe gevoelig het voor een goed en braaf officier zijn moet, om niet alleen door geschikte, maar zelfs door algemeen erkende ongeschikte voorwerpen voorbij gegaan te worden; en er zullen waarschijnlijk te dien aanzien reeds onderscheidene reclames bij het departement van oorlog zijn ingekomen; doch daar men, bij hetzelve onmogelijk alle officieren, vooral in de mindere rangen, genoegzaam beoordeelen kan, zoo zullen deze reclames, gelijk gewoonlijk, in handen van de chefs der korpsen worden gesteld; en het op deze wijze ingewonnen berigt, zal de zaak moeten beslissen, zoo dat het van zelve spreekt, dat er aan geen herstel te denken is, ten zij er eene onwillekeurige vergissing mogt hebben plaats gehad.

Het is ontwijfelbaar, dat de beschuldiging van partijdigheid, door eenige gekrenkten of teleur gestelden officier ingebragt, niet wel in aanmerking kan genomen worden, terwijl men als eenen vasten regel ... men, dat niet alle officieren, zelfs bij een ... die vereischten tot het bekomen van hoogere rangen bezitten, en de regering dus eenigzins in de verpligting ligt, om een volkomen vertrouwen aan mannen te schenken, die met het belangrijk bevel eener afdeeling belast zijn; doch daar het aan het departement van oorlog niet onbekend kan zijn, dat er somtijds partijdigheid plaats heeft, en dat niet alle chefs een genoegzaam vast karakter bezitten, om hunne ondergeschikten geheel onpartijdig te beoordeelen, maar zich hierbij, door vooringenomenheid of door eene bijzondere genegenheid laten besturen, zoo ware het ... wel in het belang van de dienst, als in dat der officieren, hoogst wenschelijk, dat deze beoordeeling niet geheel aan de chefs derzelven werd overgelaten. — Het is ons voorgekomen, dat in den jare 1826 door den eersten inspecteur-generaal der infanterie, bij zijne jaarlijksche inspectie een middel werd aangewend, waardoor alle partijdigheid uit de korpsen konde geweerd worden, namelijk door de officieren een voor een, in de ... gen woonheid van den kolonel en den bataljons-chef, voor zich te laten komen, ten einde hen met de rapporten bekend te maken, welke zij ... over hen had ontvangen; hierbij aan degenen, over welker gedrag of wijze van dienen aanmerkingen waren, ernstige vermaningen, en aan de overige zijne tevredenheid te kunnen gevende,

Deze handelwijze had in de eerste plaats de strekking om de ambitie der officieren op te wekken, en de teregtwijzing, welke den eenen of den anderen hierbij werd voorgehouden, kon zeer ligt eenen gunstigen invloed op zijn verder gedrag uitoefenen, daar het in den aard der zaak gelegen is, dat de officieren meestal den inspecteur-generaal als een onpartijdiger persoon zullen beschouwen, dan den chef van het korps; in de tweede plaats werden de chefs hierdoor in de verpligting gebragt, om hunne aanteekeningen bedachtzaam en onpartijdig te stellen, doordien de generaal in de gelegenheid was, de officieren meer persoonlijk te leeren kennen, en hunne aanmerkingen in overweging konde nemen.

Het is ons niet bekend geworden, of deze belangrijke inspectie, in dien tijd, de goedkeuring van het departement van oorlog heeft verworven; doch sedert den jare 1816 hebben de inspecteurs-generaals zich hiermede niet meer bezig gehouden, en het gevolg daarvan is geweest, dat de conduite-lijsten aan geene onmiddelijke contrôle meer onderworpen zijn; ofschoon er wel nog bij iedere inspectie een extract daarvan wordt ingeleverd; doch waarvan men bij het korps niets verneemt en men zich bij gissingen moet bepalen, of men gunstig of ongunstig geboekt staat.

De behandeling der conduite-lijsten vordert zeker discretie en geheimhouding; maar het kan toch wel aan geene wezenlijke zwarigheid onderworpen zijn, om de officieren in het bijzonder, hiermede eenmaal in het jaar bekend te maken, waardoor zelfs het vertrouwen en de eensgezindheid bij het leger zou bevorderd worden; terwijl ook vele officieren de overtuiging zouden bekomen, dat zij, ten aanzien hunner chefs, verkeerde denkbeelden hadden opgevat, die bij ontvangen berispingen werden ingeplant, en veelal door eenige twist- en onruststookers, worden onderhouden.

Daar men, sedert eenige jaren, met genoegen heeft kunnen opmerken, dat men bij het departement van oorlog ijverig bezig is, de instellingen bij de armee te verbeteren, zoo mag men de hoop voeden, dat men geen middel onbeproefd zal laten, om de zoo veel onheil brengende partijdigheid te weren, waardoor alle ware eerzucht wordt uitgedoofd, en door eene slaafsche onderwerping vervangen, welke niets groots, niets goeds bij het leger kan voortbrengen. — Mogt men vooral het belangrijke bevel over eene afdeeling aan mannen toevertrouwen, die, bij de vereischte kundigheden, een vast en edel karakter vereenigen, en die, zonder tot eene verderfelijke toegeeflijkheid over te hellen, van den grondregel doordrongen zijn, dat liefde en gehoorzaamheid te zamen gaan, zoo dat de eene niet van de andere te scheiden is.

Chefs, die zoo wel door hun voorbeeld als door hunne voorschriften, het eergevoel in hunne ondergeschikten opwekken, en zonder om te zien, volgens regt en billijkheid handelen, zullen die liefde altoos verwerven, en dien echten krijgsmansgeest bij hunne afdeelingen inboezemen, welken men bij het eene korps meer dan bij het andere eerst regt in moeijelijke omstandigheden zal bespeuren, maar waarvan dan ook de eer van het leger en de onafhankelijkheid van het vaderland kan afhangen.

Aan de Redactie!

Dit onderstaande stuk is heden aan de Twoede Kamer der Staten-Generaal toegezonden; misschien zou het der goede zaak voordeelig zijn, zoo het eene plaats in uw geëerd Dagblad konde verleend worden, waartoe het aan u wordt toegezonden.

De getrouwe Lezer van uw geacht Dagblad.
. . . . . ., den 24sten November 1829.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Dat een huisvader van kinderen zich tot Uw Edel Mogenden wendt, over een zijner dierbaarste belangen, dit voorzeker zal door edele volksvertegenwoordigers niet ten kwade geduid worden.

Het betreft de opvoeding en het onderwijs zijner kinderen. Stelt u in mij eenen man voor, die, een middelmatig inkomen genietende, geheel onafhankelijk, in eene der volkrijkste gemeenten van *Noord-Braband* wonende, zich vooral toelegt, om met zorgvuldigheid de opvoeding en het onderwijs zijner kinderen gade te slaan; en daar ik in mijne jeugd, de beste scholen, voor dien tijd, in ons vaderland gefrequenteerd heb, ben ik in staat, om over de tegenwoordige school-verordeningen, in vergelijking van die, welken in mijne jeugd bestonden, te kunnen oordeelen.

Dan het zou beleedigend voor U Edel Mogenden zijn, deze vergelijking te maken: zou het niet schijnen als of ik aan iemand wilde betoogen, dat goud meerdere waarde dan ijzer heeft: of dat ARISTIDES edeler beginselen had dan EPHIALTES? Neen, ik houde mij al te zeer overtuigd, dat U Edel Mogenden, beter nog dan ik, bekend zijt, hoe oneindig beter het tegenwoordige onderwijs, boven dat van vorige jaren is.

Zou ik aan U Edel Mogenden mogen betoogen welke verbeteringen er alomme aan de schoollocalen gemaakt zijn en worden; zoodat thans bijna het kleinste dorpje een beter schoollocaal heeft, dan men voorheen in aanzienlijke steden aantrof; en hoe zulke schoollocalen medewerken tot een goed en spoedig onderwijs en tot de gezondheid en vrolijkheid onzer lieve jeugd? Zou ik mogen betoogen, dat wij al dit goede aan de thans bestaande school-verordeningen en medewerking van ons gouvernement verschuldigd zijn? Heeft het betoog noodig, dat de thans bestaande schoolboekjes oneindig beter naar de vatbaarheid der jeugd zijn ingerigt, dan onze oude doelooze schoolboeken, en hoe dit alles medewerkt om eene beschaafde natie te vormen, daar het getal leerlingen in eene gemeente meer dan ⅔ grooter is dan voorheen? Heeft het bewijs noodig, dat de kinderen thans met genoegen naar de school treden en dezelve als eene nuttige en aangename oefenplaats beschouwen, daar zij dezelve voorheen als eene akelige gevangenis aanzagen. Zou het iemand met reden kunnen ontkennen, dat de tegenwoordige onderwijzers oneindig beter voor hunne taak berekend zijn, dan die in de dagen mijner jeugd? en dat deze meerdere kundigheden zijn toe te schrijven aan het afleggen van een examen ter verkrijging van eenen school-onderwijzersrang, voor mannen, die door hunne kunde in ons vaderland onderscheiden zijn.

Begint de stand van onderwijzer, in ons vaderland, niet beter en naar waarde gewaardeerd te worden, en bezielt dit vele jonge lieden uit den meer beschaafden stand niet, om zich voor dien post op te leiden en moet zulks niet voordeelig op onze jeugd werken? Maar hoe komt het dan evenwel, dat er zoo vele petitien ingediend worden, tot vernieling van al dat onwaardeerbare goede? Heeft dit wel betoog noodig, Edel Mogende Heeren! wanneer men ziet op het geene er te *Eeghem* (in *West-Vlaanderen*) geschied is, zoo als ik in de Arnhemsche Courant van den 21sten dezer las?

Het is in mijne overtuiging eene factie, die geen ander doel heeft dan om onzen geliefden Koning te bedroeven en een rijk van barbaarsche domheid op te rigten: met één woord, eene factie die den ondergang van ons lieve vaderland zoekt.

En wat die duizenden aangaan, die die petitien onderteekend hebben, meer dan ⅔ wil ik in mijne gemeente van hen, die geteekend hebben, (zoo als men zich hier uitdrukt) voor eenen borrel jenever eene petitie doen teekenen, waarin zij het tegendeel verzoeken.

Het is dan daarom, Edel Mogende Heeren, dat ik de vrijheid neme U Edel Mogenden te solliciteren, om, door eene commissie, bestaande uit regtschapene mannen, U Edel Mogenden inlichting te doen geven over de personen, die gepetitionneerd hebben; hen hier en daar te doen ondervragen, op wat gronden zij verzoeken? ja wat zij verzoeken? En dan, ja dan, zou het voor den onbevooroordeelden reeds opgeligte masker, zelfs voor den eenvoudigsten, geheel weggenomen worden en de smeeders van al dit onheil naakt en bloot voor u staan.

Ook neem ik de vrijheid U Edel Mogenden te verzoeken niet alleen de thans bestaande schoolverordeningen te behouden en met alle magt te handhaven; maar daar en boven het lot der schoolonderwijzers door eene ruimere bezoldiging te verbeteren, en dien stand meer in aanzien te doen toenemen.

Een vijand van list en bedrog.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 27sten November 1431 werd HENDRIK VI, Koning van *Engeland*, tot Koning van *Frankrijk* gekroond.

Den 27sten dito 1577 werd de beroemde Nederlandsche admiraal, PIET HEIN, te *Delfshaven*, geboren.

Den 27sten dito 1770 werd Hare Hoogheid FREDRIKA LOUISA WILHELMINA, hertogin Douarière van *Brunswijk Lunenburg*, zuster van Z. M. den Koning der Nederlanden, geboren.

Den 28sten dito 1058 stierf CASIMIR I, Koning van *Polen*.

ARNHEM, den 28sten November.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 27 Nov.	2 El 5 Palm 0 Duim;	gewassen 0 D., gevallen 0 D.
Den 28 dito	2 El 4 Palm 5 Duim;	gewassen 0 D., gevallen 5 D.

Op den Huize KLARENBEEK, bij ARNHEM, zijn den 26sten November 1829, Getrouwd:

JONKHEER J. J. A. A. BARON VAN PALLANDT,

en

JONKVROUWE A. C. W. BARONNESSE VAN PALLANDT.

V E R K O O P I N G.

De O N T V A N G E R der I N- en U I T G A A N D E R E G T E N en A C C Y N S E N te *A R N H E M*, is voornemens, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, op Woensdag den 9den December 1829, des voormiddags ten elf ure, in 's Rijks Pakhuis, gelegen in de Weverstraat, wijk C No. 35, ten overstaan van den Heer Arrondissements Inspecteur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te *Arnhem*, in het openbaar, aan de meestbiedende, voor Kontant Geld, te verkoopen: circa 1260 Nederlandsche Ponden O N B R U I K B A A R M A T E R I E E L, bestaande in B O E K E N en L O S S E P A P I E R E N, verdeeld in onderscheidene Kavelingen, welke twee uren voor den verkoop, voor een ieder te zien, en omtrent de Voorwaarden dier Verkooping inmiddels de vereischte informatien ten Kantore van den ondergeteekenden zijn te bekomen.

Arnhem, den 26sten November 1829.

De Ontvanger voornoemd,
G. VAN HASSELT.

A M O R T I S A T I E S Y N D I C A A T.

V E R K O O P I N G.

De A G E N T van het D O M E I N te *T I E L* zal, Woensdag den 9den December 1829, des voordemiddags om 10 uren, ten huize en herberge van *J. B E E K M A N*, te *Buren*, in het openbaar aan de meestbiedenden, in perceelen, verkoopen, als:

Onder *Buren*.

354 P O P U L I E R E N- en 180 E I K E N- en B E U K E N B O O M E N, staande op de *Oostdreeft* in de Plantage en 51 P O P U L I E R E N B O O M E N, staande langs den *Lingendijk*.

Zullende drie dagen voor den verkoop de Boomen in perceelen zijn afgedeeld en genommerd.

De conditien zijn te lezen aan het Bureau van den Heer Administrateur der Domeinen van het Eerste Ressort te *Arnhem*, ter Secretarie van de stad *Buren* en ten Kantore van den Agent voornoemd.

J. R A G A Y.

AMSTERDAMSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPY.

De D I R E C T E U R van voornoemde Maatschappij, behoorlijk daartoe geautoriseerd, noodigt bij deze, naar aanleiding eener hoogst gunstige dispositie van Z. M. den Koning, de Deelhebbers in dezelve uit tot het bijwonen eener Algemeene Vergadering, welke gehouden zal worden op Woensdag den 2den December 1829, des avonds ten 7 ure, in den *Garnalen Doelen* op het Singel, ter behandeling van de volgende punten, als:

1°. Intrekking van het 2de gedeelte van art. 10 der statuten.

2°. Vermeerdering van het kapitaal, door het creëren en uitgeven van een bepaald getal nieuwe Aandeelen in de Maatschappij, ieder van *f* 1000.—

Breedere omschrijving dezer punten is gedaan in de Circulaire van Beschrijving, welke aan de bekende Deelhebbers zal worden verzonden,

en voor de overige verkrijgbaar is bij de opgave der Nommers hunner Aandeelen, ten Kantore der Directie.

Amsterdam, den 21sten November 1829.

De Directeur van voornoemde Maatschappij,
PAUL VAN VLISSINGEN.

---

§ § § Men is voornemens, om op Maandag den 7den December 1829, des avonds ten 6 ure, aan het huis van Mejufvrouw de Weduwe *PEPFENHAUSER*, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, ten overstaan van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, residerende te *Arnhem*, op hoogen te doen inzetten, en veertien dagen daarna, zijnde op den 21sten derzelfde maand, ter zelver uur en plaats, bij toeslag, in het openbaar te verkoopen:

Een hecht en sterk, wel ter nering staande HUIS en ERVE, gelegen binnen *Arnhem*, in de Weverstraat, tusschen de Erven van wijlen den Heer *DIBBETS* ter eenre, en van den Heer *HULSTEYN* ter andere zijde, wijk C No. 27, thans bewoond door den Eigenaar, den Meester Broodbakker *JACOBUS PITLO*.

Eene ERVE en OPENE PLAATS, gelegen in de Langestraat, binnen *Arnhem*, waarop te voren een Pakhuis heeft gestaan, naast den Tuin van den Heer *H. EVERTS*, ter eenre en eene gemeene uitgang ter andere zijde, met het ten deele aldaar nog staande Gebouw.

---

† † † *PETRUS HENRICUS VAN FENEMA*, openbaar Notaris, residerende te *'s Hertogenbosch*, hoofdplaats der provincie *Noord-Braband*, zal, uit krachte van regterlijk gewijsde, ten overstaan van het Vredegeregt te *'s Hertogenbosch*, in het openbaar en voor alle man verkoopen: de TIENDEN, afkomstig van wijlen den Hoog Edelen Geboren Heer *GRAAF MAXIMILIAAN HENDRIK LAURENS DE HOEN*, gewoond hebbende en overleden den 25sten Februarij 1823, te *Neufchâteau*, Provincie [illegible], te weten:

Eerste koop: TWEE DERDE GEDEELTEN van de groote KOORNTIENDE, geheven wordende onder den Dorpe van *Beekel*, Kanton *Gemert*, Arrondissement *Eindhoven*, Provincie *Noord-Braband*, waarvan het andere een derde gedeelte toebehoort aan den Heer *J. J. A. VAN WILLIGEN*.

Zuivere opbrengst van de geheele Tienden.

Ao. 1818	*f* 3107.	Ao. 1824	*f* 1448.
» 1819	- 3190.	» 1825	- 1246.
» 1820	- 2069.	» 1826	- 1812.
» 1821	- 1499.	» 1827	- 2116.
» 1822	- 1187.	» 1828	- 2125.
» 1823	- 2145.	» 1829	- 2661.

Tweede koop: De GROVE en SMALLE TIENDEN, geheven wordende onder de Dorpen van *Oirschot* en *Best*, Kanton *Oirschot*, Arrondissement *Eindhoven*, Provincie *Noord-Braband*, rijdende met de Tienden, toebehoorende aan 's Rijks Domeinen en *JONKVROUWE VAN BOMMEL*.

Zuivere opbrengst.

Ao. 1819	*f* 2661.	Ao. 1825	*f* 953.
» 1820	- 2107.	» 1826	- 1411.
» 1821	- 1380.	» 1827	- 1595.
» 1822	- 1035.	» 1828	- 1691.
» 1823	- 1387.	» 1829	- 1775.
» 1824	- 1157.50.		

Deze Verkooping, welke bepaald was op den 19den November 1829, provisioneel, en den 3den December definitif, zal als nu plaats hebben te *'s Hertogenbosch*, in het *Stads Koffijhuis*, bewoond wordende bij *JAN VAN DUUREN*, op Donderdag den 3den December 1829, des avonds ten zes ure provisioneel; zullende de finale verkooping op Woensdag den 23sten December 1829, ter plaatse en ure voorschreven, worden gedaan.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris *VAN FENEMA* voornoemd.

AANBESTEDING
VAN
REMONTPAARDEN.

Ingevolge magtiging van Zijne Excellentie den Luitenant-Generaal *TRIP*, opperbevelhebber der Kavallerie, en onder nadere approbatie van ZYNE KONINKLYKE HOOGHEID den *Kommissaris-Generaal van Oorlog*, zal de HOOFD-ADMINISTRATIE der *Afdeeling Kurassiers*, No. 3, in garnisoen te *Leyden*, op den 4den December aanstaande, des middags ten 12 ure, in het Lokaal der *Doelen-Kaserne*, binnen de stad *Leyden*, in het openbaar, aan de minstinschrijvende, aanbesteden: de LEVERANTIE van EEN HONDERD ZESTIG REMONTE-PAARDEN en TIEN OFFICIERS PAARDEN, ten behoeve van voornoemde Afdeeling.

Deze Leverantie zal moeten geschieden in drie Termijnen, in het eerste een derde van voorschreven getal, zijnde 56 Paarden, wel meer, maar niet minder, zes weken, nadat de approbatie van het *kontrakt* aan den aannemer zal zijn kennelijk gemaakt; de overige termijnen *drie weken*, de eene na de andere en in gelijke verhouding; bij de aanbesteding zullen moeten voldoende bewijzen overgelegd worden van geschiktheid, tot het volbrengen van zoodanige aanneming, en bepaaldelijk van de gegoedheid der borgen, welke bewijzen zullen moeten zijn afgegeven door de Plaatselijke Besturen, alwaar de Inschrijvers of Borgen woonachtig zijn, zullende de toewijzing hiervan alleen afhangen.

De Biljetten van Inschrijving moeten op gezegeld papier zijn, gecachetteerd en tot opschrift hebben: *Leverantie van Remonte-Paarden aan de Afdeeling Kurassiers* No. 3. — Kunnende deze Biljetten van heden af aan, tot den dag en uur voor de Aanbesteding bepaald, in de daartoe aan het Bureau van den Kapitein-Kwartiermeester der Afdeeling geplaatste geslotene bus, worden bezorgd, of wel *franco* aan voormelde *Hoofd-Administratie* worden geadresseerd.

De Conditien en Voorwaarden, waarop deze Leverantie geschiedt, liggen ter lezing op het Bureau van voorschreven Kapitein-Kwartiermeester.

Leyden, den 22sten November 1829.

Op last van de Hoofd-Administratie voornoemd,
De Kapitein-Kwartiermeester,
(*get.*) PARYS.

VERKOOPING.

Mr. *J. DE ROO*, Notaris te *Tiel*, als daartoe benoemd bij vonnis van de Regtbank van Eersten Aanleg te *Tiel*, d. d. 20 November jl., behoorlijk geregistreerd, zal, ten verzoeke van den Voogd over de minderjarige Kinderen van *GERRIT AUGUSTINUS* en *DIRKJE FORMYNE*, in leven Ehel., gewoond hebbende en overleden te *Zennewijnen*, op Maandag den 14den December 1829, in het openbaar, in *massa* doen inzetten en verkoopen, en veertien dagen daarna [illegible] finaal verkoopen, beide des voordemiddags ten elf ure en ten huize van den Logementhouder *J. L. ROESINK*, in het [illegible] *Logement* te *Tiel*:

Eenen BOUWHOF, *het Klooster* genaamd, bestaande in:

Een zeer hecht en sterk BOERENHUIS twee BERGEN, SCHUUR, KERNMOLEN, BAKHUIS, verder GETIMMER en MOESHOF, voorts in BOOMGAARD, BOUW- en WEILANDEN, alles onder *Zennewijnen*, gemeente *Ophemert*, staande en gelegen, te zamen groot ongeveer 25 Bunders.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Notaris Mr. *J. DE ROO*, voornoemd. — Brieven franko.

---

† † † De Notaris *VAN MEURS*, te *Heerde*, zal, namens zijne principalen, op Dingsdag den 8sten December, 1829, des voormiddags om 10 uren, ten Huize van *JAN DOCTER*, te *Heerde*, publiek verkoopen: ruim 240 zware EIKEN en 3 zware BEUKEN BOOMEN, dik van 5 tot 9 Palmen diameter, zeer lang van stam, allergeschiktst voor Bakken, Standers en Molenassen, alle staande bij en om den Huize *Vosbergen*, bij *Heerde*, vlak bij het Nieuwe Kanaal, en dus zeer gemakkelijk tot vervoer te water.

De aanwijzing zal geschieden door den Tuinier *H. VAN ZOMEREN*, wonende bij den Huize *Vosbergen*.

---

† † † UIT DE HAND TE KOOP, of TE HUUR, om, (des verkiezende) terstond te aanvaarden: een beknopt BUITEN-VERBLYF met TUIN, gelegen te *Velp*, tegen over het Logement [illegible]. Adres, met gefrankeerde brieven, onder letter K., bij den Drukker dezer.

---

† † † UIT DE HAND BY AFBRAAK TE KOOP, eene groote SCHUUR en HOOIBERG, staande op *Ysseloord*; te bevragen ter Boek- en Courantdrukkerij van *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

---

† † § Extra schoon ESSEN PLANTZOEN, van drie en vier jaren. Te bevragen bij *W. HOUTKAMP*, te *Appeltern*, in *Maas* en *Waal*; aldaar aan de Rivier *de Maas* te leveren.

MAGAZYN
VAN
ST. NICOLAAS GESCHENKEN,
Uit de voornaamste Fransche en Duitsche Fabrieken.

L. JACOBS, in den Porcelein-Winkel, te *Arnhem*, verwittigt zijne geëerde begunstigers, dat hij dezer dagen heeft ontvangen: Een fraai assortiment SPELLEN en SPEELGOEDEREN, moderne gekleede en ongekleede PARYSER POPPEN, Hollandsche en Fransche LEES-BIBLIOTHEKEN en vele AARDIGHEDEN; zullende bovengenoemde artikelen tot fabrieks-prijzen worden verkocht.

---

† † † In den omtrek van *Nijmegen* wordt op eene Buitenplaats gevraagd: een KOETSIER en een PALFRENIER, beide voor hun vak zeer bekwaam; [illegible]

---

§ § § OUDERS of VOOGDEN genegen zijnde om eenen hunner ZONEN, boven de 16 jaren, van de Hervormde Godsdienst, in eene MANUFACTUUR-AFFAIRE opgeleid te zien, vervoegen zich, onder letter H., met gefrankeerde brieven, bij den Drukker dezer.

---

† † † De genen welke de vereischte bekwaamheden bezit, in het arrangeeren van Muziek-stukken, en het geven van Muzikaal Onderwijs aan de HOORNBLAZERS *van het 1ste Bataillon Jagers*, in garnizoen te *'s Gravenhage*, en genegen mogt zijn, om zich, tot dat einde, als EERSTE HOORNBLAZER met rang van *Onder-Officier* bij voornoemd Bataillon te engageren, vervoege zich, zoodra mogelijk, in persoon bij den *Kommanderende Officier van meergemeld Bataillon*; zullende dezelve naar gelang der bekwaamheden, boven het aan dien rang verknochte Traktement, eene billijke toelage toegevoegd worden.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.